

บทที่ 3

ประวัติ

การศึกษาถึงความไม่เท่าเทียมกันของมนุษย์ ได้มีนักคิดได้พยายามทำการศึกษา ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 3 ระยะ

1. แนวความคิดก่อนคริสตกาล (Early Pre-Christian Views)
2. สมัยเริ่มคริสต์ศาสนา (Christian Views)
3. สมัยใหม่ (Modern Views)

1. แนวความคิดก่อนคริสตกาล

ไม่มีใครคาดได้ว่ามนุษย์เริ่มมีปฏิริยาต่อกระบวนการแบ่งสรรและความไม่เท่าเทียมกันเริ่มที่ไหนและตั้งแต่เมื่อไร จากสังคมเริ่มแรกสมัยยุคหินจนถึงสังคมอุตสาหกรรมที่มีความซับซ้อน ความไม่เท่าเทียมกันจะปรากฏอยู่เสมอ แม้ว่ารูปแบบและระดับของมันจะแตกต่างกันไปตามการพิจารณา

ในสังคมที่มีชีวิตความเป็นอยู่ธรรมดาและง่าย ๆ ความไม่เท่าเทียมกันจะมีเช่นกัน แต่จะไม่แตกต่างกันมากนัก

จากบันทึกในสมัยแรกที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องช่วงชั้นนี้ พบได้จากบันทึกของพวกเขา ฮีบรู (Hebrew) ประมาณ 800 ปีก่อนคริสตกาล เช่น Amos, Micah และ Isaiah เราจะพบถึงสมาชิกส่วนหนึ่งของสังคมผู้ร่ำรวยและมีอำนาจ แม้ว่าพวกนี้จะไม่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจและความมั่งคั่ง แต่มันจะเป็นไปว่า "เขาต้องการสิ่งใด ก็ย่อมได้" จากบันทึกจะมีการพรรณาดังคนร่ำรวยในอิสราเอล จะมีความร่ำรวย เจ้าหน้าที่และผู้พิพากษาชอบกินสินบน พวกพ่อค้าชอบโกงการชั่งน้ำหนัก การปฏิบัติเหล่านี้ก็เพื่อประสงค์ของพระเจ้า

ในอินเดียก็เช่นกัน ชาวอินเดียได้มีความคิดเรื่องความไม่เท่าเทียมกัน เช่นใน The Laws of Manu

จากแนวความคิดของ Micah เราพบปัจจัยสำคัญ 2 อย่าง ในเรื่องเกี่ยวกับความเท่าเทียมกันในสังคม ซึ่งก่อให้เกิดความคิดแก่คนในสังคมตั้งแต่กาลก่อน จนปัจจุบันในสองกรณี คือ

ก. โดยคำหนึ่งในแง่ที่ว่า การแจกแจงรางวัลยังคงอยู่และเป็นสิ่งถูกต้องและหลีกเลี่ยงไม่ได้ เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพ

ข. การกล่าวถึงว่า ระบบการแจกสรรเป็นสิ่งไม่ยุติธรรมและไม่จำเป็น

ในการศึกษาถึงความไม่เท่าเทียมกันในสังคมได้มีแนวความคิดอยู่สองแนวความคิด

1) Conservative thesis และ 2) Radical Anti-thesis ทั้งสองสำนักมีแนวความคิดที่ต่างกันในเรื่องความไม่เท่าเทียมกันในสังคม

มากกว่าศตวรรษแนวความคิดเรื่องความไม่เท่าเทียมกันทั้งสองนี้ ได้มีการกล่าวถึงซ้ำแล้วซ้ำเล่า แม้ว่าแบบแห่งการโต้แย้งจะเปลี่ยนแปลงไป แต่ปัจจัยพื้นฐานสำคัญยังคงอยู่ ในขณะที่ความไม่เท่าเทียมกันนี้ได้รับการประณามว่า ปราศจากความยุติธรรม ไม่มีความจำเป็น และต่อสู้เพื่อให้เกิดความยุติธรรม แต่ทั้งสองแนวความคิดไม่ประสบความสำเร็จในการเข้าครอบงำจิตใจมนุษย์ในสังคม

นักปรัชญากรีกในระยะแรก ๆ เช่น Aristotle ยอมรับถึงการมีทรัพย์สินส่วนตัว การมีทาส ได้เน้นถึง ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ความเป็นประชาธิปไตย โดยได้เขียนถึงเรื่องการแบ่งสรรที่ดินว่าขึ้นอยู่กับพื้นฐานแห่งความเท่าเทียมเสมอภาค

2. สมัยคริสตกาล

พวกคริสเตียนได้เสนอแนวความคิดแบบผสมทั้งแบบ Conservative และ Radical

วัตถุประสงค์ซึ่งเขชูได้วางรากฐานไว้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับมนุษย์ มีปฏิกิริยาที่เกิดการไม่ยอมรับในสมัยต่อ ๆ มา ในระยะเริ่มแรกของกลุ่มศาสนาในเจอร์ซาเล็ม ได้วางรากฐานซึ่งได้กลายเป็นข้อวิจารณ์เรื่องความไม่เท่าเทียมกันในสังคมปัจจุบัน ซึ่งมีหลักฐานจากจดหมายของ James ซึ่งหลายคนคิดว่า เกี่ยวข้องเป็นพี่น้องกับ Jesus ในจดหมาย เขาได้เขียนถึงความแตกต่างอย่างใหญ่หลวงระหว่าง “คนผู้ซึ่งมีฐานะร่ำรวย” และ “คนยากไร้”

จากการเขียนของ St. Paul ผู้ซึ่งมีอิทธิพลต่อแนวความคิดของพวกเขา คริสเตียนรุ่นต่อมาซึ่งเป็นไปในทาง Conservative เช่น การเขียนเกี่ยวกับเรื่องทาสจะต้องเชื่อฟังผู้เป็นนาย ซึ่งเป็นสิ่งคาดหวังสูงสุดของนาย และเป็นเรื่องที่พระเจ้าลงโทษเขาเหล่านั้น และถือว่าเป็นหน้าที่ของพวกเขาคริสเตียน จะให้ความคุ้มครองช่วยเหลือพวกเขาชนชั้นที่ถูกกดขี่ ทั้ง St. Paul และ St. Peter เหมือน Aristotle คือ คำนี้ถึงทาสเป็นเสมือนส่วนหนึ่งของสังคมที่เป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์ที่มีอยู่และต้องเชื่อฟังนาย

ในขณะที่ Church ได้รับอำนาจและอิทธิพล ความคิดแบบ Conservative ได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในการสอน ซึ่งได้ปรากฏในผลงานของ John of Salisbury ความเห็นของ John เปรียบว่า สังคมเป็นเสมือนร่างมนุษย์ กษัตริย์เป็นส่วนศีรษะ ผู้พิพากษาและรัฐบาลเป็นเสมือน ตา หู และ ลิ้น สมาชิกสภาเป็นหัวใจ ทหารและข้าราชการเป็นเสมือนมือ คนเก็บภาษีและผู้ดูแลผลประโยชน์เป็นเสมือนท้อง ประชาชนทั่วไปเป็นเท้า John บอกว่า กษัตริย์เป็นตัวแทนพระเจ้าและถูกส่งมายังโลก ฉะนั้นคนอื่น ๆ ต้องรับใช้กษัตริย์ โดยเฉพาะสามัญชนผู้ซึ่งเป็นเสมือนเท้า John เหมือนกับนักวิชาการ Conservative มองสังคมเป็นระบบของส่วนต่าง ๆ ซึ่งพึ่งพาซึ่งกันและกัน

สรุป คือ ความไม่เท่าเทียมกันของสังคมเป็นสิ่งจำเป็นต้องมีมาก่อนสิ่งอื่น จากศตวรรษที่ 12 ขึ้นมา ความเคลื่อนไหวทางศาสนาได้มีการวิจารณ์ถึงเรื่องความร่ำรวยและความยากจน ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ เหล่านี้ได้สลายลงเมื่อ ศตวรรษที่ 19 เนื่องจากแนวความคิดของ Karl Marx ส่งผลให้พวก Radical เปลี่ยนทิศทางการและความหวังใหม่ ซึ่งผู้นำต่าง ๆ ได้เสนอความคิด อุคมการณ์ ซึ่งเป็นทั้งแบบแข็งขัน และคลุมเคลือในแบบของความเสมอภาคเท่าเทียมกันของมนุษย์ในสังคม

3. สมัยใหม่

ตั้งแต่การปฏิวัติอังกฤษ ปี 1648 อิทธิพลของพวกเขา Radical มีผลต่อการเมืองและวิชาการ ในแง่การเมือง การปฏิวัติสำคัญได้เกิดขึ้น และสำเร็จภายใต้การต่อสู้ของพวกเขาผู้ต้องการความเท่าเทียมเสมอภาค และก่อให้เกิดรูปแบบสังคมนิยมและมีผลต่อชีวิตของคนในชาติต่าง ๆ

ในแง่วิชาการ การเปลี่ยนแปลงไม่ค่อยจะพิศดารนัก นอกจากว่า ปี 1648 Radical Anti-thesis ได้รับความสำเร็จโดยได้รับความเชื่อถือมากขึ้น เมื่อเปรียบกับสมัยแรกที่แนว

ความคิด Conservative กำลังมีชื่อเสียง ซึ่งเป็นผลก้าวต่อไปในศตวรรษที่ 17 ข-18 โดย Locke และ Rousseau ผู้ซึ่งเห็นว่า อำนาจสูงสุดอยู่ที่ประชาชน

การเคลื่อนไหวของพวกรักความเสมอภาคในศตวรรษที่ 18 มุ่งไปเพื่อทำลายล้างความไม่เท่าเทียมกันตามกฎหมาย ศตวรรษที่ 19-20 มุ่งที่ความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ ในสมัยนี้ สังคมนิยมเป็นรูปแบบที่สามารถยุติสิ่งทั้งหลายได้ ในแนวความคิดของนักวิชาการสมัยนี้ เช่น จากความคิดของ Karl Marx และ Friedrich Engels ในหนังสือ Communist Manifesto โดยการวิเคราะห์ถึงความไม่เท่าเทียมกันในสังคม มีสาเหตุจากพฤติกรรมทางการเมือง ซึ่งก่อให้เกิดการจู่โจมระเบียบของสังคมขึ้นใหม่

ตามความคิดของเขามีสมมติฐานอยู่ที่ระบบการกระจาย หรือการเลือกตามธรรมชาติ มีปัจจัยสำคัญขึ้นอยู่กับระบบการผลิต ในสังคมเริ่มแรกและสังคมที่มีความเป็นอยู่ง่ายที่สุด ก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้แม้ว่าระบบเศรษฐกิจมิใช่เป็นส่วนตัวก็ตาม จนกระทั่งสังคมเปลี่ยนเป็นแบบเกษตรกรรม ความหมายของการผลิตเป็นเรื่องของส่วนบุคคลและนำไปสู่การแบ่งสังคมเป็นชนชั้น ในขณะที่ระบบการผลิตเปลี่ยนไปในรูปแบบอื่น ๆ ระบบการแจกแจงก็จะสนองตาม และขณะที่ระบบการผลิตเปลี่ยนไป สังคมก็จะผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ของการพัฒนาการจนกระทั่งถึงรากฐานแห่งยุคใหม่ของความเท่าเทียมและคามมีอิสระเสรี และระบบการผลิตส่วนตัวจะถูกทำลายล้างไป

สมมติฐานอื่นของ Marx ได้แก่ การพัฒนาการของสังคมและความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจปรากฏขึ้นเป็นผลของการมีชนชั้น และชนชั้นเป็นพลังที่มีชีวิตในประวัติศาสตร์ และการต่อสู้ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นทำให้สังคมมีความก้าวหน้าต่าง ๆ เกิดขึ้น

สมมติฐานข้อที่ 3 ของ Marx ได้แก่ ตัวกำหนด เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์เป็นสิ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ สิ่งที่มนุษย์สามารถทำได้คือ เร่งให้เร็วหรือทำให้ช้าลงเท่านั้น แต่ไม่สามารถผันแปร

พื้นฐานอื่น ๆ ของทฤษฎีของ Marx ก็ได้ยืมจากสมัยแรก Marx ยอมรับถึงหลักการให้รางวัลจะต้องถูกแบ่งสรรให้แก่บุคคลโดยขึ้นกับความจำเป็นต้องการของเขา

ในขณะที่ Radical คำนึงถึงเรื่องความไม่เท่าเทียมกันของสังคมได้ก้าวหน้าขึ้นมาก ในสมัยปัจจุบัน ทางด้าน Conservative ก็ได้มีแนวความคิดเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

การกำเนิดของทฤษฎีคาร์วิน นักทฤษฎีสังคมได้แย้งถึงว่า แต่ละบุคคลในสังคมจะมีลักษณะแตกต่างกัน เนื่องจากกระบวนการเลือกสรร ผู้มีความสามารถหรือมีพรสวรรค์มากก็จะมีโอกาสดีกว่า เช่น อยู่ในตำแหน่งสูงของสังคม

จากความคิดของ Daswin ในต้นศตวรรษที่ 20 William Graham Sumner ในหนังสือ "Folk ways" ได้อธิบายถึงระบบชนชั้นของสังคม โดยอาศัยปัจจัยสำคัญในการวัด นั่นคือ **ค่าของมนุษย์ในสังคม** ซึ่งใช้เป็นเครื่องวัดถึงความสามารถ เขาย้ำว่ามีความไม่เท่าเทียมกันในระบบช่วงชั้น เนื่องจากโอกาสและโชค แต่อย่างไรก็ตามมันเป็นเพียงเรื่องเล็กน้อย Summer มองถึงระบบชนชั้น โดยขึ้นอยู่กับความแตกต่างของพันธุกรรมของแต่ละบุคคล และกล่าวว่าชนชั้นไม่ใช่กลุ่มสังคมจริง ๆ แต่เป็นแบบการจัดระเบียบ ซึ่งนักสังคมศาสตร์สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ ในโลกแห่งความจริงแล้วมันจะไม่มี การแบ่งชนชั้นได้อย่างจริงจัง

Gaetano Mosca มีปฏิกริยาต่อห้านักคิด Raical เขาได้กล่าวว่า สังคมมนุษย์ไม่สามารถทำหน้าที่ประโยชน์ประสานกันอย่างดี ถ้าปราศจากองค์การการเมือง ซึ่งจำเป็น ต้องเกี่ยวข้องกับความไม่เท่าเทียมกันในอำนาจ

Mosca ได้สรุปว่า สังคมจะมี 2 ชนชั้นเกิดขึ้นเสมอ ได้แก่ ชนชั้นปกครอง และ ถูกปกครอง ในเมื่อมนุษย์จะคำนึงถึงผลได้ของตนเอง ชนชั้นปกครองเป็นชนชั้นที่มีเกียรติ มีอภิสิทธิ์จากการคำนึงถึงด้านเศรษฐกิจ

ความคิดของ Mosca ชนชั้นปกครองจะเป็นชนส่วนน้อยซึ่งมีวิถีทางหลายชนิด คือ

1. จะใช้ความได้เปรียบของตนในการเกี่ยวข้องกับผู้อื่น
2. พวกเขาชนชั้นปกครองจะมีวิธีดึงผู้นำซึ่งอยู่ในชั้นที่ต่ำกว่าออก โดยยอมรับ ส่งเสริมแต่ผู้มีความสามารถ มีพรสวรรค์มากที่สุดเท่านั้นให้อยู่ในตำแหน่ง เหมือนกัน
3. จากกฎแห่งความเท่าเทียมกันของสังคมที่ไม่มีความเท่าเทียมกัน มวลชนต้องยอมรับต่อสิทธิเหล่านี้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สุกท้ายจากการฝึกและสร้างนิสัย เหล่านี้ขึ้น มวลชนกลุ่มใหญ่ซึ่งเป็นชนชั้นต่ำก็ได้ทำกิจวัตรประจำวันไปโดยปราศจากการถามถึงความยุติธรรม หรือไม่สามารถหลีกเลี่ยงในตำแหน่งสังคมของตนได้ แม้ชนชั้นปกครองจะเป็นผู้ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อย แต่ก็มีปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้พวกนี้คงอยู่ในตำแหน่งที่ได้เปรียบกว่า

Mosca ได้โจมตีทฤษฎีของ Marx ว่าเป็น Hopeless Utopia และ Unrealistic ในการมองถึงชนชั้นของสังคม Mosca ได้ทำนายไว้ก่อนปฏิวัติรัสเซียว่า ถ้า Communists มีอำนาจและได้ทำลายระบบการมีทรัพย์สินส่วนตัวหรือการเป็นเจ้าของกิจการการผลิต พวก Communist หรือ Collectivist จะยังคงต้องการระบบ official และสิ่งเหล่านี้จะกลายเป็นรูปแบบของชนชั้นปกครองใหม่

จากแนวความคิดของพวกเขา Conservative และ Radical สามารถสรุปได้

1. สภาพของมนุษย์ (Nature of man) พวก Conservative ไม่มีความเชื่อหรือมั่นใจในธรรมชาติพื้นฐานของมนุษย์ จึงเน้นถึงความจำเป็นต้องการให้มีการควบคุมสถาบันสังคม ตรงข้าม Radical ไม่มั่นใจเชื่อถือต่อความจำเป็นของสถาบัน และมองมนุษย์ในแง่ที่ความแตกต่างนี้จะเห็นได้จากตัวอย่างของกรรปฏิวัติฝรั่งเศส

2. สภาพของสังคม (Nature of Society) Conservative มองสังคมเป็นเสมือนระบบซึ่งมีความสัมพันธ์ต่าง ๆ ซึ่งมนุษย์ต้องได้รับและต้องกระทำตามที่ระบบนั้นมีอยู่ Radical เน้นถึงว่าสังคมมีการต่อสู้บังคับเกิดขึ้นเสมอ

3. ระดับความไม่เท่าเทียมกันซึ่งมีอยู่เนื่องจากการใช้อำนาจบังคับ Conservative เน้นถึงความสำคัญของประชาธิปไตย ส่วน Radical เน้นถึงความสำคัญของการใช้อำนาจบังคับ

4. ระดับความไม่เท่าเทียมกันจะเกิดการขัดแย้งขึ้น Radical มองถึงว่า การขัดแย้งเป็นผลอันสำคัญอันหนึ่งของความไม่เท่าเทียมกัน Conservative ไม่คิดว่าเป็นเช่นนั้น

5. การได้มาซึ่งสิทธิ์และอภิสิทธิ์ Radical กล่าวว่าสิ่งเหล่านี้ได้มาโดยการบังคับ โดยการโกง และเป็นมรดกตกทอด Conservative กล่าวว่าได้มาจากการทำงานหนัก โดยการที่ผู้อื่นมอบให้

6. ความไม่เท่าเทียมกันเป็นสิ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ Conservative เห็นว่าเป็นสิ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ Radical ปฏิเสธไม่เห็นด้วย

7. สภาพของรัฐและกฎหมาย Radical กล่าวว่า กฎหมาย รัฐ เป็นเครื่องมือในการกดขี่เอารัดโดยเฉพาะสังคมเกษตร สังคมด้อยพัฒนา Conservative เน้นว่า ถ้าไม่มีรัฐ กฎหมายก็จะกลายเป็นสังคมป่าเถื่อน

8. “ชนชั้น” Conservative เห็นว่า “ชนชั้น” เป็นสิ่งที่สมมุติขึ้นใช้เป็นแต่เพียง
ในนาม Radical เน้นถึงสภาพที่เป็นจริง

การศึกษาในแนวใหม่ ได้ให้ข้อคิดไว้ว่า น่าจะเป็นไปได้ที่จะนำทั้งสองแนวความ
คิดใหญ่มาปรับปรุงผสมผสานเป็นรูปแบบการศึกษาแบบใหม่ เพื่อให้ได้ส่วนที่ดีของแนว
ความคิดเหล่านั้นมาใช้ปฏิบัติในสังคม.

บทที่ 4

ทฤษฎีการแบ่งช่วงชั้น (Theories of Stratification)

การวิเคราะห์ทฤษฎี เช่นของ Marx, Weber, Parsons และคนอื่น ๆ เพื่อวัตถุประสงค์สำคัญคือ

1. เพื่อเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่าง “ช่วงชั้น” และ “โครงสร้างสังคม” ในความเกี่ยวพันกันนี้ เราพิจารณาถึงอุดมการณ์ซึ่งแสดงออกในรูปต่าง ๆ ให้เข้าใจได้ไม่มากนักน้อย เพราะช่วงชั้นเป็นทฤษฎีที่มีผลต่ออุดมการณ์ทางการเมืองและสังคม

2. การวิเคราะห์ทฤษฎีสังคมใหญ่ ๆ จะเป็นประโยชน์เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษา เพื่อสังเกตถึงแง่อื่น ๆ ของการแบ่งช่วงชั้น เช่น ถ้าปราศจากพื้นฐานทั่วไปของทฤษฎีต่าง ๆ จะไม่มีประโยชน์ที่จะพิจารณาถึงเกียรติ ศักดิ์ศรี ในอาชีพต่าง ๆ เพราะเราไม่เข้าใจในเนื้อหาซึ่งเป็นส่วนสำคัญของมัน

ทฤษฎีต่าง ๆ ที่ควรพิจารณา 4 ทฤษฎี และแต่ละทฤษฎีได้แสดงถึงหลักหรือแนวความคิดสำคัญของผู้คิดค้น ทฤษฎีอื่น ๆ นอกจากนี้สามารถที่จะเข้าอยู่ได้ในทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งเมื่อ 4 ทฤษฎีนี้

1. คำกำหนดทางเศรษฐกิจ (Economic Determinism) ของ Karl Marx

โดยปกติงานของนักทฤษฎีสังคมยากที่จะสรุป เพราะมีความยุ่งยากซับซ้อน เช่นในกรณีของ Marx งานของเขามีความซับซ้อนมาก เพราะเป็นทั้งนักทฤษฎีการเมืองและสังคม ผลก็คือ แนวความคิดของเขาเป็นเรื่องเป็นการร่วมทั้งการกระตุ้นทางการเมืองและสังคม ทำให้แยกจากกันไม่ออก หรือแยกจากกันได้ยาก

ทฤษฎีเรื่องช่วงชั้นของ Marx ครอบคลุมงานของเขาทั้งหมด การมองถึงประวัติศาสตร์กระบวนการสังคม ความเจริญทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางการเมือง เป็นเรื่องที่นี่ไม่พ้นคำว่า “ช่วงชั้น” ซึ่งเป็นลักษณะของสังคม Marx ได้ทักท้วงเอาไว้ ทุกสังคมรวม

กันอยู่ได้เพื่อความอยู่รอดของมนุษย์โดยทั่วไป ความคิดนี้เป็นที่ยอมรับของนักสังคมศาสตร์ หลักฐานที่ว่ามนุษย์ต้องมีชีวิตอยู่ เพื่อความคงอยู่ของสังคมเป็นสมมติฐานที่ปราศจากเหตุผล มันเป็นเพียงความคิดส่วนตัว ไม่ใช่ความรู้ที่แท้จริงที่สังคมยอมรับ โดย Marx มีความเข้าใจเช่นนั้น ผลคือ Marx ได้มุ่งไปที่สมมติฐานทางชีววิทยา แต่ไม่ก่อนที่เขาจะวางรากฐานเบื้องต้นของสถาบันเศรษฐกิจในความหมายที่ว่า สังคมได้เผชิญกับความต้องการของมนุษย์ทางชีววิทยา เศรษฐกิจเป็นตัวกำหนดในปัจจัยทางสังคมทั้งหลาย ในทุกสังคม องค์การทางเศรษฐกิจมีความสำคัญและเป็นส่วนบงการในสังคมท่านอื่น ๆ

ความหมายของ Marx องค์การทางเศรษฐกิจได้แก่ “ระบบการผลิต” (The system of production) ซึ่งมีความหมายมากกว่าการสนองความพอใจ และความต้องการทางชีววิทยาสำหรับมนุษย์ สิ่งนี้เป็นส่วนสำคัญของสังคมในโครงสร้างของสังคมทั้งหมด และเป็นส่วนของการเปลี่ยนแปลงสังคม ซึ่งได้มีปฏิกริยาออกมา

ระบบการผลิตประกอบไปด้วยพื้นฐาน

1. รวมถึงความหมายที่จะบรรลุความพอใจ ความต้องการของมนุษย์อย่างน้อยที่สุดในความหมายเพื่อการยังชีพ แต่ยังคงครอบคลุมไปถึงความต้องการอื่น ๆ ทางเศรษฐกิจ

รวมถึงความสำเร็จในการจัดระเบียบ ความจำเป็นของสถาบัน ในที่นี้หมายถึงวิธีการ การแลกเปลี่ยน ข้อตกลงซึ่งตั้งอยู่บนมาตรฐานของค่านิยมทางเศรษฐกิจ ประชาคมติ รูปแบบของภาระหน้าที่และเป้าหมายในการทำให้เกิดความพอใจ

สรุปก็คือ การที่ส่วนต่าง ๆ รวมตัวกันภายใต้กฎที่ยอมรับขององค์การทางเศรษฐกิจในสังคม เพื่อให้การทำงานประสานกันและดำเนินต่อไปได้

3. รวมถึงเป้าหมายของการผลิต ซึ่งขึ้นอยู่กับค่านิยมของคนในสังคม ซึ่งให้ความหมายแก่การผลิต และแสดงออกมาในรูปการกระทำ เช่น การผลิตอาจหมายถึงเพื่อการยังชีพ การกำไร ฯลฯ

4. สุดท้าย รวมถึงระบบความสัมพันธ์ของบุคคลที่เกี่ยวข้องในระบบการผลิตเช่น ผู้ผลิต ผู้บริโภค ผู้จัดการและบทบาทผู้ชำนาญพิเศษในระบบการผลิตสมัยใหม่ ไม่เพียงการสร้างบทบาทใหม่ แต่รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทนั้น ๆ สำหรับ Marx ระบบความสัมพันธ์นี้เป็นตัวกำหนดลักษณะของสังคม ภายใต้ระบบทุนนิยมจะก่อให้เกิดนายทุน

และกรรมาชีพ ภายใต้ระบบศักดินาก็ได้เกิดขึ้นนาง และทาส ในสังคมโบราณก็ได้สร้าง นายทาส และทาส

ลักษณะสุดท้ายของการผลิตได้นำเราไปสู่จุดสำคัญของ Marx ในการศึกษาเรื่อง “ช่วงชั้น” ซึ่งระบบช่วงชั้นได้เริ่มกำเนิดขึ้นและขยายต่อไปและเป็นผลถึงระบบความสัมพันธ์ทางสังคม

ตามทฤษฎีที่กำหนดทางเศรษฐกิจ ในระดับแรก แต่ละบุคคลถูกควบคุมภายใต้ชนชั้นที่ตนอยู่ ในระดับที่สอง ปัจจัยที่เป็นส่วนในการสร้างชนชั้นถูกกำหนดโดยพลังในประวัติศาสตร์ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดรูปแบบและชะตากรรมของสังคม ซึ่งพลังนี้ไม่ใช่เรื่องลึกลับ แต่มันเป็นผลของความตึงเครียดของชนชั้นทางสังคมภายใต้ระบบการผลิต ซึ่งระบบต่าง ๆ จะถูกทำลายและเพื่อที่จะสร้างชนชั้นและความสัมพันธ์ขึ้นใหม่ การเปลี่ยนแปลงแต่ละครั้งจะทำให้มีประวัติศาสตร์ขึ้นใหม่ ซึ่งจะเกี่ยวข้องก็ระบบช่วงชั้นด้วย ชนชั้นใหม่ ๆ เหล่านี้จะก่อให้เกิดการจกรูปแบบความสัมพันธ์ในสังคมในลักษณะที่คนในขณะนั้นยอมรับ

สำหรับ Marx ช่วงชั้น หมายถึงชนชั้นต่าง ๆ ชนชั้นเป็นสิ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งหมายถึงกลุ่มที่เรียกว่าเจ้าของการผลิต และผู้ไม่ใช่เจ้าของการผลิต ในสมัยศักดินา ชนชั้นก็ได้ผูกขาดการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินซึ่งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ส่วนพวก “ข้า” ในระบบศักดินา ไม่มีกรรมสิทธิ์ในสิ่งใด ในสมัยทุนนิยม นายทุนเป็นเจ้าของการผลิตซึ่งได้เปลี่ยนรูปมาเป็นโรงงานและที่ดิน เจ้าของหรือนายทุนก็เป็นส่วนหนึ่งของชนชั้น Marx ได้ศึกษาประวัติศาสตร์เพื่อที่จะนำมาสนับสนุนการทำนายของเขาในเรื่องการเปลี่ยนแปลง จนกระทั่งถึงสมัยทุนนิยม ทาสและกรรมกร ซึ่งไม่มีกรรมสิทธิ์ในสิ่งใดเลย มีอิสรภาพเท่านั้นที่ต่างกัน ทาสเป็นเสมือนสมบัติซึ่งถูกขาย ซื่อได้โดยนายทาส ส่วนกรรมกรไม่ใช้สมบัติ เขาขายแรงงานเพื่อตนเองได้ ซึ่ง Marx เชื่อว่าความไม่พอใจจะบังเกิดขึ้นและมีการปฏิวัติโดยคนเหล่านี้ได้

Marx ได้เสนอต่อไปอีกว่า พวกนายทุนได้นำประเทศจากระบบศักดินาเข้าสู่สังคมอุตสาหกรรมทุนนิยม ซึ่งพวกนี้ได้เข้าควบคุมการผลิตและทรัพยากรต่าง ๆ ในขณะที่วิธีการทางอุตสาหกรรมได้เข้ามามีบทบาทแทนที่ดินมากขึ้น เช่น การปฏิวัติในฝรั่งเศส ลงความกลางเมืองในสหรัฐอเมริกา และในอังกฤษ พวกชนชั้นกลาง (Bourgeoisie) ด้รับอำนาจ

ทางเศรษฐกิจและกลายเป็นผู้นำทางสังคม พวกขุนนางเจ้าของที่ดินก็ได้ถูกกลืนโดยพวกนายทุน พวกพ่อค้า ซึ่งก็ได้กลายเป็นชนชั้นปกครอง ความเหนือกว่าทางเศรษฐกิจได้นำไปสู่ความเหนือกว่าทางการเมือง ในขณะที่กลุ่มต่าง ๆ ได้จัดรูปขึ้นตามลักษณะผลประโยชน์ของแต่ละกลุ่ม พวกนายทุนต้องการความสนับสนุนของพวกประชาชน และประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนแนวความคิดทางการเมืองประชาธิปไตย แนวความคิดไม่เพียงจะได้รับคำจูงใจจากกรรมาชีพ ในขณะที่เดียวกันก็ได้พิจารณาถึงบทบาทของนายทุน และแยกนายทุนจากการครอบงำของพวกขุนนางด้วย ในหนทางนี้นายทุนประสบความสำเร็จโดยมีอิสระในการกระทำต่าง ๆ ผลคือ การก้าวเข้าสู่สมัยเสรีนิยมและความไม่เท่าเทียมกันทางการเมือง Marx ได้กล่าวต่อไปอีกว่า เบ้าหมายของชนชั้นนายทุนยังชัดขึ้น และมีอำนาจอยู่ในมือของตน

ต่ำกว่าพวกนายทุน ได้แก่ พวกชนชั้นกลาง ซึ่งรวมถึงผู้ประกอบการอาชีพต่าง ๆ เจ้าของกิจการเล็ก ๆ ชาวนาอิสระ Marx เชื่อว่า ชนชั้นนี้ไม่สามารถประสบความสำเร็จและมีอำนาจเหนือชนชั้นนายทุน พวกชาวนาและเจ้าของกิจการเล็ก ๆ ถูกผลักดันออกจากชนชั้นกลางไปสู่ชนชั้นกรรมาชีพ พวกผู้ประกอบการอาชีพก็ได้กลายมาเป็นลูกจ้างของผู้ประกอบการใหญ่ การพัฒนาได้ปรากฏขึ้น เพราะว่า การเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจไปสู่ทุนนิยมนำไปสู่การผูกขาดทางเศรษฐกิจ และการแข่งขันต่าง ๆ ท้ายที่สุดจะทำลายพวกอ่อนแอ ซึ่งเป็นธรรมชาติของสังคม

ชนชั้นต่ำสุดของการแข่งขัน ได้แก่ ชนชั้นกรรมาชีพ ซึ่งเป็นชนชั้นที่ใหญ่ที่สุด Marx มีความเห็นว่า กลุ่มชนชั้นนี้จะเป็นชนชั้นผู้นำทางการเมืองในสังคมต่อไป ขนาดของชนชั้นนี้จะเพิ่มขึ้นทุกขณะ โดยชนชั้นกลางใหม่จะมาร่วมด้วย เนื่องจากการสูญเสียสภาพการเป็นชนชั้นกลางในการต่อสู้กับชนชั้นนายทุน Marx เชื่อว่ามันเป็นการถ่ายทอดลักษณะทุนนิยมซึ่งมีการผูกขาดและจำกัดจำนวน ในระบบเศรษฐกิจทุนนิยมนี้จะต้องมีประสิทธิภาพสูง ทำลายการแข่งขันและจำกัดการผูกขาดในความหมายของการผลิต ผลซึ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ คือ สังคมได้ถูกแบ่งแยกออกเป็น 2 ชนชั้น นายทุน และ กรรมาชีพ

ชนชั้นทั้งสองนี้อยู่ในภาวะตึงเครียด ชนชั้นนายทุนได้พยายามที่จะแสวงหาอำนาจและผลประโยชน์จากพวกกรรมาชีพ ซึ่งพวกนี้ได้เผชิญกับความไม่มั่นคงในตำแหน่ง ภายใต้ระบบทุนนิยม ผลผลิตก็เลวลง และพวกนี้ได้ตระหนักถึงอิสรภาพของตนที่ได้รับน้อย

ลงด้วย ในขณะที่พวกนายทุนได้ผูกขาดอำนาจในสังคมในชั้นแรก แต่ละคนในพวกชนชั้นกรรมาชีพอาจเชื่อว่า ความค้อยในตำแหน่งของเขาเป็นผลจากความล้มเหลวของแต่ละบุคคล ในไม่ช้าเขาเหล่านั้นก็ได้ตระหนักว่าความล้มเหลวนั้นเป็นของทั้งสังคม ในเวลานั้นกรรมาชีพก็ได้ก้าวเข้าสู่การปฏิวัติ

ชนชั้นนายทุนปราศจากอำนาจที่จะหยุดยั้งความขัดแย้งอันร้ายแรงได้ เขาอาจทำได้ก็แต่เพียงการชลอโดยการให้สวัสดิการสังคม แต่ไม่สามารถหยุดความพ่ายแพ้ที่จะบังเกิดขึ้นทั้งหมดได้ ในขณะที่นั้นพวกกรรมาชีพซึ่งถูกนำโดยพวกชนชั้นกลางที่มีความรู้ได้เริ่มสำนึกในความมีชนชั้นของตน การปฏิวัติก็จะนำไปสู่การมีสังคมใหม่ในรูปของสังคมนิยม และหลังจากนั้นชนชั้นที่เราเคยรู้จักก็จะหายไป

จุดมุ่งหมายในการศึกษาถึงชนชั้น ก็เพื่อ

1. ศึกษาถึงระบบว่าทำไมบุคคลจึงถูกจำแนกโดย ภายได้ เกียรติ อิทธิพล การศึกษา และผลของการแบ่งช่วงชั้นนี้มีผลถึงโอกาสในชีวิต และ แบบแห่งชีวิตของบุคคล
2. ชนชั้นเป็นเสมือนกลุ่มผลประโยชน์และอำนาจ

รูปแบบความคิดของ Marx (The Marxist model)

แนวความคิดเรื่องชนชั้นของ Marx เป็นประเด็นสำคัญของเขาในการศึกษาสังคมพื้นฐานกว้าง ๆ ในทฤษฎีของ Marx อาจสรุปได้ :-

1. จุดกำเนิดของชนชั้น (Origin of social classes) ชนชั้นเกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ของการผลิต นั่นคือวิถีทางของงานได้ดำเนินไป บางคนเป็นเจ้าของที่ดิน บางคนเช่านา บางคนรับจ้างทำงาน บางคนทำงานของตนเอง จากการพิจารณาถึงโครงสร้างการผลิตของสังคม จะเห็นตัวกำหนดว่า “ใครขึ้นกับใคร” “ใครครอบงำใคร” “ใครมีทรัพย์สินอะไร” “ปัญหาอะไรและผลประโยชน์อะไรบังเกิดขึ้น” Marx ไม่ได้แสดงถึงชนชั้นในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ เขาเห็นว่าชนชั้นเป็นเพียงปรากฏการณ์ซึ่งมีรากฐานมาจากบทบาท เช่น พวกลูกจ้าง นายจ้าง

2. สิ่งสูงสุด (Polarization) ชนชั้นของสังคมใหญ่ ๆ ในสมัยปัจจุบัน ภายหลังจากการล้มล้างระบอบศักดินา ได้แก่ พวกเจ้าของที่ดิน เจ้าของกิจการ และพวกที่ทำงานเพื่อเลี้ยงชีพ Marx เห็นว่า ระบบเหล่านี้มีความยุ่งยากซับซ้อน ท้ายที่สุดสังคมจะแบ่งออกเป็น 2 ฝ่ายสำคัญ ได้แก่ พวกนายทุน และ กรรมาชีพ

3. ชั้นในลักษณะวัตถุวิสัยและภาวิสัย (Objective class and Subjective class) บุคคลเข้าสู่เหตุการณ์ทั่วไป ไม่ว่าจะองค์การผลิต ไม่ว่าจะรู้ตัวหรือไม่ เงื่อนไขทางวัตถุกำหนด ตำแหน่งชนชั้นของบุคคลและรวมถึงผลประโยชน์ของชนชั้นด้วย ถ้าเขาเป็นนายจ้าง ผลประโยชน์ของเขาจะเป็นปฏิบัติต่อลูกจ้าง แม้แต่ความรู้สึกนึกคิดหรือความปรารถนาของเขาก็ตาม Marx ใ้แยกแยะระหว่าง “ชนชั้นในตัวของมันเอง (class in itself)” และ “ชนชั้นเพื่อตัวของมันเอง (class for itself)” **ชนชั้นเพื่อตัวของมันเอง** หมายถึง บุคคลผู้ซึ่งพยายามถ่ายทอดผลประโยชน์แอบแฝงให้เข้ามาอยู่ในสำนึกและดำเนินการในชนชั้น **ส่วนชนชั้นในตัวเอง** จะหมายถึง การที่บุคคลมีสิ่งซึ่งใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดชนชั้นนั้น ๆ ที่แสดงออกมาให้เห็นและเข้าใจได้

ให้ข้อสังเกตว่า บางกลุ่มในระบบการผลิต แม้ว่าจะร่วมในผลประโยชน์ทั่วไป และเหตุการณ์ในชีวิตก็อาจจะไม่มีความโน้มนำอะไรที่จะช่วยให้เขากลายเป็นบุคคลในชนชั้นนั้น ๆ

4. ชั้นปกครองและการต่อสู้ของชนชั้น (Class rule and class struggle) ในอดีตมีสองสามคนเท่านั้นที่ปกครองและคนส่วนมากถูกปกครอง แต่การปกครองไม่สามารถเข้าใจได้ดีที่สุดในความหมายของการปกครอง ชนชั้นที่ครอบงำเศรษฐกิจเป็นพวกที่ควบคุมสังคมรวมทั้งรัฐบาลด้วย รัฐบาลสมัยใหม่เป็นพวกชนชั้นกลางใหม่ โดยท้ายที่สุดจะเป็นพวกคฤแลผลประโยชน์ของชนชั้นนายทุน ฉะนั้นการเมืองมีความสำคัญน้อยกว่าเศรษฐกิจ การขัดแย้งและการต่อสู้ของชนชั้นในสังคมจะปรากฏระหว่างชนชั้น ปกครองและพวกที่สำคัญน้อยกว่า

5. ความก้าวหน้าและปฏิกริยาของชนชั้น จากการศึกษาของชนชั้น ประวัติศาสตร์ได้เกิดขึ้นใหม่ต่อไปเรื่อย ๆ จากการเปลี่ยนแปลงทางเทคนิคและองค์การทางสังคม ชนชั้นได้เกิดขึ้นเพื่อท้าทายของเก่า และเพื่อประวัติศาสตร์จะก้าวในขั้นต่อไปอีก พวกชนชั้นนายทุนก็ก้าวต่อไปเพื่อเป็นพลังในการผลิต และได้สร้างชนชั้นใหม่ขึ้นมา นั่นคือ กรรมมาชีพ

6. ท้ายที่สุดของระบบชนชั้น (The end of the class system) พวกกรรมมาชีพจะเป็นผู้ดำเนินการส่วนใหญ่ในสังคม และในที่สุดพวกนี้จะได้ชัยชนะ และมีการจัดระเบียบสังคมใหม่ไม่มีชนชั้นอยู่ในสังคม

ในความคิดของ Marx นี้ ได้เน้นถึงชนชั้นทางเศรษฐกิจของบุคคลที่แสดงออก โดยอธิบายถึงแนวโน้มทางประวัติศาสตร์ การแสดงของบุคคลและพฤติกรรมของกลุ่มมีความสำคัญมาก และความคิดเรื่องชนชั้นปกครองจะจำกัดอยู่ที่ความสัมพันธ์ต่อการขยายการอุตสาหกรรม แม้กระทั่งความคิดเรื่อง “อำนาจ” ของปัญญาชน Marx เห็นว่า ชนชั้นเป็นเสมือนรากฐานของระเบียบทางเศรษฐกิจ ซึ่งกำหนดความเป็นไปของสังคม เขาคาดหวังว่าคนจะมีความสำคัญในชนชั้นในการแสดงตนว่าเป็นสมาชิกของชนชั้นทางสังคม เนื่องจากบทบาททางเศรษฐกิจ Marx ตระหนักถึงชนชั้นเป็นเสมือนหน่วยหนึ่ง ๆ ของโครงสร้างทางสังคม และเห็นว่า สมาชิกของชนชั้นอาจมาจากหลาย ๆ ช่วงชั้นทางเศรษฐกิจ และสมาชิกของระดับเศรษฐกิจอาจเป็นคนที่มีความแตกต่างกันหลายชนชั้น เช่น นักธุรกิจย่อย จะต่างจากคนงานโรงงานอุตสาหกรรม แต่เขาอาจมีรายได้เหมือนกัน ฉะนั้นจึงอยู่ในระดับรายได้เดียวกัน คนงานอาจถูกแบ่งโดยขึ้นกับความชำนาญ และมีรายได้ต่างกัน แต่การแสดงออกของชนชั้นและกลุ่มผลประโยชน์อันเดียวกัน

2. ชนชั้น สถานภาพ และ พรรค (Class Status and Party) ของ Max Weber

Weber ได้ตั้งต้นจากที่ Marx ได้กล่าวไว้ถึงว่า ช่วงชั้นของสังคมมีขึ้นเนื่องจากความไม่เท่าเทียมกันในอำนาจในสังคม Weber ได้มุ่งความสนใจของเขาไปที่สังคมอุตสาหกรรม และโดยเฉพาะสังคมในระบบทุนนิยม สำหรับ Weber ได้อ้างถึง “อำนาจ” ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันทางอำนาจที่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอที่จะควบคุมการกระทำของมนุษย์ ซึ่งเป็นอำนาจสูงสุด และเป็นการกระทำทั่วไป โดยไม่เกี่ยวข้องกับอำนาจที่ไม่ชอบธรรม เช่น การกระทำทางอาชญากรรม อำนาจพื้นฐานนี้สามารถแบ่งแยกโดยลักษณะของพฤติกรรมได้ 3 ลักษณะ อันได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ในพฤติกรรมแต่ละอย่างนี้ อำนาจที่ก่อรูปขึ้น ขึ้นอยู่กับ ชนชั้น สถานภาพ และ พรรค Weber ได้วิเคราะห์ลักษณะของอำนาจในแต่ละพฤติกรรมเพื่อเป็นพื้นฐานในการอธิบายถึงระบบช่วงชั้น Weber ได้พิจารณาถึงความตึงเครียดระหว่างพฤติกรรมเหล่านี้

1. การวิเคราะห์ของ Weber อำนาจในพฤติกรรมทางด้านเศรษฐกิจแบบช่วงชั้น โดยระบบชนชั้นต่าง ๆ บุคคลซึ่งมีผลประโยชน์และอำนาจทางเศรษฐกิจเหมือนกันจะอยู่ในชนชั้นเดียวกัน Weber ได้ขยายแนวความคิดของ Marx เพื่อที่จะยืนยันถึงช่วงชั้นว่า มีมาก

กว่าสองชนชั้นทางเศรษฐกิจ จำนวนชนชั้นได้เกิดขึ้นมากมาย และการโต้แย้งทางเศรษฐกิจระหว่างชนชั้นไม่จำเป็นต้องถูกทำลาย

Weber ไม่ยอมรับการแบ่งชนชั้นของ Marx ที่แบ่งเป็น 2 ชั้น คือ พวกซึ่งเป็นเจ้าของการผลิต และพวกซึ่งไม่มีกิจการ Weber เจาะจงถึงความหมายทางเศรษฐกิจ โดยการที่บุคคลมีอำนาจทางเศรษฐกิจ เช่น เจ้าของกิจการสามารถผูกขาดหรือควบคุมการขายสินค้าและโรงงาน เจ้าของกิจการชนิดนี้ได้กลายเป็นแบบอย่างของผู้มีอำนาจทางเศรษฐกิจเช่นเดียวกัน บุคคลพวกนี้ก็สามารถเพิ่มพูนสะสมทรัพย์สินสมบัติได้ โดยทั่วไปเหล่านี้เป็นสิ่งที่ Marx หมายถึง เมื่อเขาคาดถึงแนวโน้มในการผูกขาดโดยพวกชนชั้นนายทุน สุดท้ายเจ้าของกิจการหมายถึง ผู้ที่มีความได้เปรียบในการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

อำนาจทางเศรษฐกิจถูกจัดสรรโดยไม่เท่าเทียมกัน โดยเฉพาะในเศรษฐกิจอุตสาหกรรม อำนาจนี้จะตกไปอยู่กับกลุ่มคนหนึ่งเท่านั้น ความคิดของ Weber ใช้เพื่อเป็นแนวทางที่จะช่วยกำหนดอำนาจต่าง ๆ ไม่ต้องสงสัยเลย เช่น ผู้จัดการของกิจการทางเศรษฐกิจใหญ่ ๆ มีอำนาจมากกว่าพวกคนชั้นกลางที่ประกอบอาชีพหรือพวกทำงานโรงงาน แม้ว่าพวกที่ประกอบอาชีพและคนงานสามารถจะได้อำนาจโดยผ่านองค์การหรือสหพันธ์ก็ตาม

2. ลักษณะอำนาจชนิดที่สอง ได้แก่ ทางสังคม Weber ได้ใช้คำว่า “สถานภาพ” ในการให้ข้อสังเกตถึงความแตกต่างของช่วงชั้น บุคคลผู้ซึ่งมีเกียรติและศักดิ์ศรีทางสังคมเหมือนกัน และผู้ซึ่งมีฐานะชีวิตความเป็นอยู่คล้ายกัน จะจัดอยู่ในกลุ่มซึ่งมีสถานภาพเดียวกัน อำนาจทางสังคมของบุคคลเกิดขึ้นจากเกียรติยศ ซึ่งเขาได้รับจากบุคคลอื่น สถานภาพขึ้นกับชุมชน ในขณะที่เกียรติยศขึ้นอยู่กับการตัดสินโดยบุคคลอื่น ซึ่งเป็นผลให้บุคคลได้รับอำนาจทางสังคมจากบุคคลอื่น ในขณะที่ “ชนชั้น” เป็นรูปแบบการแบ่งชั้นโดยคำนึงถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยทั่วไปไม่ได้เน้นความสำคัญของบุคคล ส่วนสถานภาพ เชื่อมโยงโดยประเมินที่ตัวบุคคล

สถานภาพได้รับการตัดสินโดยมาตรฐานของชุมชน โดยปกติมันตั้งฐานเหล่านี้ขึ้นอยู่กับแบบแผนชีวิต รูปแบบของการบริโภค และธรรมเนียม ยังรวมถึง ระดับการศึกษา วงศ์ญาติและอาชีพ ซึ่งใช้เป็นพื้นฐานในการประเมินถึงสถานภาพของบุคคลในชุมชนหนึ่ง

ส่วนหนึ่งของการประเมินสถานภาพขึ้นกับฐานะทางเศรษฐกิจ โดยปกติมาตรฐานการครองชีพขึ้นกับเงิน การศึกษา ข้อได้เปรียบในการแยกความแตกต่างของ “ชนชั้น” และ

“สถานภาพ” เช่น คนรวยใหม่ผู้ซึ่งมีแต่ความมั่งคั่ง แต่ความทะเยอทะยานที่จะมีสถานภาพสูงไม่ค้อยจะมี ตัวอย่างอื่น ได้แก่ปัญญาชนที่มีสถานภาพสูงซึ่งไม่มีเงินหรืออำนาจทางเศรษฐกิจ เช่น ในกรณีของพวกขุนนาง แม้ว่าสถานภาพอาจขึ้นกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ แต่ทั้งชนชั้นและสถานภาพใช้วัดถึงช่วงชั้นในลักษณะต่างกัน

Weber ให้ความเห็นถึงความแตกต่างระหว่าง “ชนชั้น” และ “สถานภาพ” ว่า สถานภาพได้เกิดขึ้นในชุมชน (การประเมินสถานภาพขึ้นอยู่กับประจักษ์ของชุมชนว่า จะใช้มาตรฐานอย่างไร) ที่สำคัญที่สุด อำนาจที่เกิดจากสถานภาพซึ่งเกิดจากความเคารพนอบน้อมและเกียรติซึ่งผู้อื่นตั้งใจที่จะให้ ฉะนั้นสถานภาพจะเกี่ยวข้องกับคุณภาพส่วนบุคคล ซึ่งไม่เหมือนกับชนชั้นตัวกำหนดนั้น ได้แก่ สิ่งที่ยอมรับทั่ว ๆ ไปของทั้งสังคม

3. อำนาจทางการเมือง Weber เห็นว่า ตำแหน่งทางการเมืองจะเป็นส่วนให้บุคคลมีอำนาจต่างกันไป อำนาจทางการเมืองมีขึ้นโดยกลุ่มการเมืองอำนาจชนิดนี้จัดขึ้นเป็นสถาบันที่มีระเบียบวิธีและขึ้นอยู่กับชุมชน

อำนาจทางการเมืองอาจมีผลถึงอำนาจทางสังคมและเศรษฐกิจ ตามความเป็นจริง ผู้ที่มีอำนาจอย่างใดอย่างหนึ่งก็สามารถจะเอาอำนาจนั้นไปใช้กับกรณีใดกรณีหนึ่ง บุคคลผู้ซึ่งมีความมั่งคั่งก็สามารถจะได้ทั้งสถานภาพและอำนาจทางการเมือง บุคคลผู้ซึ่งมีสถานภาพสูงจะมีอิทธิพลทางการเมืองได้ และนักการเมืองก็จะมีผลประโยชน์ในทางสังคมและเศรษฐกิจ

เป็นการดีที่จะวิเคราะห์ถึงอำนาจทั้งสามแยกกัน ถ้าเราลองพิจารณา กรณีซึ่งอำนาจทั้งสามอยู่ในภาวะตึงเครียด ในระหว่างช่วงระยะเริ่มต้นของระบบทุนนิยม อำนาจแต่ละชนิดนี้ ผู้มีอำนาจยังแยกออกจากกันเป็นแต่ละชนิดของอำนาจ ทายาทของพวกขุนนางคัดค้านก็พยายามจะดำรงสถานภาพและอำนาจของตนไว้ ในสังคมในช่วงที่มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงเมื่อประเพณีต่าง ๆ ไม่ได้รับการยอมรับเหมือนเช่นก่อน สถานภาพของพวกประเพณีนิยมดูเหมือนจะคงอยู่ อำนาจทางเศรษฐกิจตกอยู่กับพวกชนชั้นกลางใหม่ ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของกิจการและผลผลิต อำนาจทางการเมืองจะตกอยู่กับพวกขุนนาง และผู้ซึ่งทำหน้าที่ในเรื่องเกี่ยวกับอำนาจชนิดนี้

ในขณะที่ทุนนิยมได้พัฒนา การแบ่งแยกอำนาจนี้ได้สร้างความตึงเครียด เช่น ขอบเขตของสถาบันที่แตกต่างกัน มีแนวโน้มที่จะรวมอยู่ด้วยกัน การธุรกิจไม่สามารถจะ

ดำเนินกิจการโดยอิสระจากกฎเกณฑ์ของรัฐ และรัฐได้กลายเป็นตัวแทนทางเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุด ฉะนั้นผู้นำทางเศรษฐกิจต้องทำงานใกล้ชิดกับผู้นำทางการเมือง ยิ่งกว่านั้น บุคคลก็พยายามเปลี่ยนตำแหน่งของตนในทางหนึ่งไปสู่อำนาจอีกชนิดหนึ่ง บุคคลที่เกี่ยวข้องทางเศรษฐกิจหรือการเมืองได้เปรียบเทียบถึงสถานภาพของตน ในวิถีทางเช่นนี้ การคุกคามของผู้นำทั้งสามย่อมเกิดขึ้น

ระบบการแบ่งช่วงชั้นของ Max Weber ประกอบขึ้นด้วยส่วนสำคัญ คือ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เขามีความเห็นที่เห็นว่า ชนชั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจ คนจะถูกจัดอยู่ในชั้นใดขึ้นอยู่กับอำนาจทางเศรษฐกิจ ในทางสังคม Weber แยกกลุ่มสถานภาพซึ่งคนได้ถูกแบ่งโดยการดำเนินชีวิต โดยวิถีทางการบริโภค เกียรติในสังคม (Social esteem) จะขึ้น กับสถานภาพและการบริโภค (การบริโภคจะหมายถึง สามารถในการซื้อหาสิ่งที่ต้องการได้)

แบบการแบ่งช่วงชั้นของ Weber (Weber's model of Stratification)

รูปแบบ (order)	กลุ่ม (grouping)	หลักการแบ่งช่วงชั้น (Stratifying principle)
เศรษฐกิจ (economic)	ชนชั้น (classes)	การผลิต การได้มาซึ่งสินค้า โอกาสในชีวิต
สังคม (Social)	กลุ่มสถานภาพ (Status group)	การบริโภคสินค้า แบบของชีวิต เกียรติ ความนิยม ชื่นชมยกย่อง
การเมือง (Political)	พรรค (Parties)	อำนาจ (Power)

ชนชั้นและสถานภาพ ทรัพย์สินสมบัติและเกียรติ มีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน แต่ก็ไม่จำเป็นต้องเป็นเช่นนั้น ทรัพย์สินสมบัติมิใช่ว่าจะค่าประกันถึงสถานภาพหรือเกียรติยศ แม้ว่าในระยะยาว จะมีแนวโน้มที่จะแสดงถึงสถานภาพ คนผู้ซึ่งมีทรัพย์สินสมบัติจากการทำ งานของเขา อาจไม่ได้รับสถานภาพที่ควรจะได้จากการมีทรัพย์สินนี้ แต่ไปตกอยู่กับลูกผู้ซึ่ง ได้รับการศึกษาและมีแบบของชีวิตที่สูงกว่า และได้รับการยอมรับ ส่วนการเมืองเป็นการ แบ่งโดยตึงอำนาจ อำนาจจะได้รับการรับก็โดยผ่านพรรคและกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งเป็นไปในแบบของ องค์การทางการเมือง การปกครอง อำนาจถูกแบ่งแยกโดยกลุ่มบุคคลซึ่งจะเข้าควบคุม เกี่ยวข้องทั้งองค์การทางสังคมและการเมือง

4. สถานภาพ ชื่อเสียง เกียรติยศ (status reputation) ของ W. Lloyd Warner

ในสังคมกลุ่มย่อย ในชุมชน และในสังคมทั้งสังคม ถ้าเราสังเกตดูแล้วจะเห็นว่า บุคคลทั่วไปยังมองถึง “การเคารพ” “พิจารณาถึงบุคคลในแง่ของพฤติกรรม” ว่าเป็นสิ่ง สำคัญ แต่ก็มีบางส่วนที่คิดว่าเป็นเรื่องธรรมดา ไม่มีความสำคัญ

เกียรติยศ ศักดิ์ศรี เป็นความรู้สึกในจิตใจของคนซึ่งแสดงออกในการที่บุคคลมี ความสัมพันธ์กัน ปกติแล้วมักปรากฏเมื่อบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ มีค่านิยมเหมือนกัน ซึ่งกำหนด ถึงเกณฑ์เหล่านี้ และในสถานการณ์ปกติทั้งสองกลุ่มได้ยอมรับถึงความไม่เท่าเทียมกันใน เกียรติยศ ศักดิ์ศรี เป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญในค่านิยมของวัฒนธรรมของเขาเหล่านั้น

ข้อเท็จจริงของความไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งได้มองในแง่การยอมรับตามในพฤติกรรมซึ่ง โดยปกติจะรวมถึงความไม่เท่าเทียมกันในทรัพย์สินสมบัติและอำนาจ ค่านิยมที่ใช้ควบคุมได้แก่ การ Sanction และบุคคลผู้ซึ่งมีเกียรติต่ำจะยอมรับเพราะเขารู้ว่าในระยะยาวต่อไป เขาก็จะ มีโอกาสทำได้บ้าง

วิถีทางที่จะศึกษาเกียรติยศ ศักดิ์ศรี ก็โดยที่เข้าไปในชุมชนซึ่งทุกคนรู้จักซึ่งกัน และกัน และสังเกตวิธีการที่เขาเหล่านั้นได้ปฏิบัติต่อกัน

W. Lloyd Warner นักสังคมวิทยาชาวอเมริกันได้ทำการศึกษาเรื่องช่วงชั้นทาง สังคมในแนวใหม่ Warner ได้ขยายแนวความคิดของ Weber ในคำว่า “สถานภาพ” แนว ความคิดของ Warner ได้ทำการศึกษาเรื่องเกียรติยศ ศักดิ์ศรีของบุคคล และครอบครัวใน อเมริกา การวิจัยได้เริ่มในปี 1930 แนวความคิดของ Warner เป็นเรื่องเกี่ยวกับสถานภาพ มากกว่าเรื่องชนชั้นทางเศรษฐกิจ

การค้นคว้าศึกษาได้ทำขึ้นโดยแบ่งเขตในการใช้เนื้อที่ในการศึกษา ในส่วนที่เรียกว่า New England และทางใต้สุด ซึ่งลักษณะชุมชนมีความแตกต่างกัน เมืองที่ใช้ศึกษาใน New England เรียกว่า Yankee city ซึ่งมีพลเมืองประมาณ 17,000 คน ส่วน Southern town ที่เรียกว่า Old city มีประมาณ 10,000 คน Warner ได้ศึกษาที่ Jonesville เมืองที่มีขนาดพลเมือง 6000 คน ใน Middle West

การใช้ชุมชนเล็กซึ่งมีความคล้ายคลึงกัน และผูกพันกันด้วยประเพณี ก็เพราะเหมาะสมที่จะใช้ทำการวิจัยโดยใช้วิธีการศึกษาทางมนุษยสังคม

ภายหลังจากที่ Warner ได้พบชุมชนเล็กและมีลักษณะความสัมพันธ์คล้ายกัน

Warner ได้เลือกเมืองซึ่งมีผู้อาศัย 17,000 คน และครั้งหนึ่งเคยเป็นเมืองท่าสำคัญ เป็นที่มีประวัติการค้าขายใน New England โดยเป็นศูนย์กลางการค้า ประมง และอุตสาหกรรม โดยเฉพาะพวกrongเท้า และเครื่องเงิน มีครอบครัวซึ่งเคยอยู่ที่นั่นเป็นเวลา 300 ปี พลเมืองประมาณครึ่งหนึ่งเกิดใน Yankee City ๕ มาจากที่อื่นของ New England และอเมริกา และ ๕ มาจากคานาดา ไอร์แลนด์ อิตาลี และยุโรปตะวันออก

ชนชั้นในความหมายของ Warner เห็นว่าเป็นการแบ่งโดยดูถึงความเหนือกว่าและด้อยกว่าของสมาชิกของชุมชน การแจกตำแหน่งขึ้นกับเกณฑ์ เช่น รายได้ ความมั่งคั่ง การศึกษา อาชีพ ถิ่นที่อยู่ การสมาคม สมาชิกของชุมชนเป็นผู้หาเกณฑ์ในการวัดและแบ่งตามลำดับชั้น Warner พบว่าใน Yankee City และที่อื่น ลำดับชั้นประกอบด้วย 6 ชั้น จากชั้นที่เรียกว่า Upper-Upper Class ถึง Lower-Lower Class เขากล่าวว่าชั้นทั้ง 6 นี้ เป็นการแบ่งชั้นทางสังคมจริง ๆ

Warner ได้แบ่งระดับชั้นสังคมออกเป็น 6 ระดับด้วยกัน และเห็นว่าเป็นการเพียงพอแล้ว คือ

1. สูงระดับสูง (Upper-Upper) 1.4% ของประชากรทั้งหมด กลุ่มนี้จะเป็นพวกปัญญาชนที่มีตระกูลเก่าแก่ ขึ้นกับการมีความมั่งคั่ง เป็นพวกผู้ดีเก่า พวกคนรวยเก่า มีอำนาจเงิน สามารถทำอะไรได้ มีเงินมาก ไม่มีอำนาจทางการเมือง ตกจากชั้นชั้นได้ง่าย เนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจและตัวเองยังรักษาเกียรติอยู่ ไม่ยอมทำสิ่งใด

2. สูงระดับต่ำ (Lower-Upper) มีประมาณ 1.6 % กลุ่มนี้อาจจะรวยกว่าพวกสูงระดับสูง แต่เป็นพวกใหม่ กิริยามารยาทยังไม่สุภาพนัก ความรู้สึกเรื่องวงศ์ญาติและความ

มันคงไม่ค่อยกล่าวถึง มีการศึกษาไม่สูงนัก แต่มักอยู่ในตำแหน่งตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ มีอำนาจตัดสินใจในเรื่องนโยบาย

3. กลางระดับสูง (Upper-middle) ประมาณ 10.2 % เป็นครอบครัวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพปานกลาง ได้แก่ ผู้ที่มีอาชีพเป็นหลักฐานและเป็นเจ้าของและทรัพย์สินมากพอควร เป็นพวกที่มีวิชาชีพ มีความรู้ ความสามารถมากพอสมควร เช่น จบมหาวิทยาลัย เราจะเรียกปัญญาชน เป็นผู้นำทางสังคม มีตำแหน่งหน้าที่เกียรติพอสมควร แต่ไม่มีอำนาจนัก การมีการศึกษา และความสุภาพเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสมาชิก แต่การนึกถึงวงศ์ญาติไม่สำคัญ

4. กลางระดับต่ำ (Lower-Middle) ประมาณ 28.1 % มีอาชีพธุรกิจขนาดย่อม ครูโรงเรียน เสมียน พนักงาน คนงานฝีมือ หัวหน้าคนงานในโรงงาน พวกนี้จะเป็นที่ขยันทำงานตามอุดมคติ มีการไปวัด และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

5. ต่ำระดับสูง (Upper-Lower) ประมาณ 32.6 % ได้แก่คนงาน หรือกรรมกรที่ไม่ค่อยมีฝีมือ เป็นพวกที่สามารถให้ความเชื่อถือได้ ชอบความสะอาดและเป็นระเบียบ

6. ต่ำระดับต่ำ (Lower-Lower) มีประมาณ 25.2 % ได้แก่ คนงาน กรรมกรที่ไม่มีความฝีมือ เป็นบุคคลที่ไม่ค่อยน่าเชื่อถือ

Warner ได้กล่าวถึง การแบ่งชั้นในแบบที่ประชาชนใน Yankee city ได้ใช้ถิ่นที่อยู่ของชนนางสมัยก่อน ซึ่งเป็นพวกคนชั้นสูง ระดับ "สูงระดับสูง" และ "สูงระดับต่ำ" รวมทั้งบุคคลผู้ซึ่งไม่มีพื้นเพของพวกชนนาง แต่เป็นผู้ซึ่งมีความมั่งคั่งพอ ชั้นชั้นกลาง ได้แบ่งเช่นเดียวกันเป็นส่วนหนึ่งของพวกชนชั้นสูงผู้ซึ่งมีพฤติกรรมที่นายกองและมีอาชีพอิสระ และชั้นชั้นต่ำ เป็นผู้ซึ่งมีรายได้น้อย เช่น เสมียน รักราชการ คนชั้นต่ำสุดรวมถึงพวกที่ไม่อยู่ในชนชั้นใด และพวกที่ยากจนแต่ซื่อสัตย์

จากการแบ่งช่วงชั้นของ Warner เราจะเห็นว่า เหมือนกับสภาพสังคมเรา เราจะเห็นถึงความแตกต่างตามที่ Warner กล่าวไว้ เช่น ความแตกต่างของที่อยู่อาศัย การบริโภค และสมาชิกของสังคมชั้นสูง และไม่สูง

4. ทฤษฎีหน้าที่—ประโยชน์ (Functional Theory) ของ Talcott Parsons

พวก Functionalist มีความเห็นว่า "ช่วงชั้น" เป็นสิ่งจำเป็นของสังคม และเป็นสิ่งที่จะพบในทุกสังคม โดยทำหน้าที่เพื่อให้สังคมคงอยู่และมีระเบียบ พื้นฐานของชนชั้นเกิด

ขึ้นจากความจำเป็นของสังคมในการปรับปรุงการแบ่งงาน แม้ในสังคมยุคแรกที่สุดก็มีหน้าที่และความรับผิดชอบต่างกัน

เนื่องจากสังคม มีการแบ่งงานกัน และยากที่จะเป็นไปอย่างเท่าเทียมทั้งค่าและความสำคัญ แม้ว่าจะงานทั้งหลายจะจำเป็นก็ตาม ทุกสังคมจะมีการปรับปรุงเพื่อให้ได้มาตรฐานของคน เพื่อว่าความแตกต่างของพฤติกรรมได้ถูกแจกแจงโดยคุณค่าแต่ละแบบและจะรวมกันเป็นสังคมทั้งหมด ฉะนั้นระบบช่วงชั้นจึงผูกพันกับคุณค่าของสังคม เพราะคุณค่าเหล่านั้นเป็นตัวกำหนดมาตรฐานการกระทำต่าง ๆ ซึ่งถูกประเมินไว้

หน้าที่—ประโยชน์ และความจำเป็น ของการแบ่งช่วงชั้น (The Functional necessity of stratification)

หน้าที่ประโยชน์ความจำเป็น ได้อธิบายถึงช่วงชั้นโดยทั่วไปว่า เป็นความต้องการซึ่งสังคมได้เผชิญ โดยสังคมต้องกระจายจัดสรรตำแหน่งแก่สมาชิกของสังคม และจัดรูปหน้าที่ความรับผิดชอบตำแหน่งนั้น ทั้งนี้จะเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในสองลักษณะ คือ ความปรารถนาของบุคคลในตำแหน่งนั้น และความปรารถนาที่จะให้หน้าที่การงานเหมาะสมกับเขา ในการมีตำแหน่งหน้าที่การงานในสังคม สิ่งซึ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ คือ สังคมต้องมีรางวัลซึ่งใช้เสมือนเป็นการแสดงความสามารถ การจำแนกรางวัลแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับตำแหน่งรางวัลและการจำแนกนี้กลายเป็นส่วนหนึ่งของระเบียบสังคม และก่อให้เกิดช่วงชั้นขึ้น ชนิดของรางวัลจะได้แก่ ความสุขสบายในด้านอาหารที่อยู่ อีกชนิดหนึ่งได้แก่ ความเคารพและความเชื่อมั่นในตนเอง

ความแตกต่างของตำแหน่งในสังคมก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกัน ฉะนั้นสังคมจึงถูกแบ่งเป็นชั้นชั้นและนี่คือความหมายของช่วงชั้นนั่นเอง

ตัวกำหนดถึงตำแหน่งต่าง ๆ

1. หน้าที่—ประโยชน์ (Function) ซึ่งจะสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความสำคัญของงาน
 2. เป้าหมาย (Means) โดยจะเกี่ยวข้องกับความขาดแคลน หายากของบุคคล
1. ความแตกต่างในหน้าที่—ประโยชน์สำคัญ โดยปกติสังคมไม่จำเป็นต้องมีรางวัลต่อตำแหน่งในอัตราส่วนของความสำคัญในหน้าที่—ประโยชน์

2. ความขาดแคลนบุคคล ในทางปฏิบัติทุกตำแหน่งจำเป็นต้องมีรูปแบบแห่งความชำนาญ ความสามารถในการปฏิบัติงาน คุณภาพของบุคคลจะขึ้นอยู่กับความสามารถและการฝึก โดยทั่วไปเราต้องการทั้งความสามารถและการปฏิบัติ ในทางปฏิบัติความยากลำบาก ความขาดแคลนขึ้นกับอันใดอันหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง ในบางครั้งความต้องการในเรื่องความชำนาญเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก อาจโดยเหตุผลของความไม่มีพรสวรรค์หรือความสิ้นเปลืองในการฝึกหัด ตำแหน่งเช่นนี้ย่อมมีความสำคัญและเป็นที่ได้มาซึ่งอำนาจ ฉะนั้นความชำนาญจึงจำเป็น ในเมื่อการแข่งขันเทียบกับตำแหน่งอื่น

เนื่องจากความแตกต่างระหว่างระบบของช่วงชั้นหนึ่งและอันอื่น บัจจุบันจะเป็นผลถึงตัวกำหนดในรางวัลต่าง ๆ จะขึ้นกับความสำคัญของหน้าที่ และความขาดแคลนบุคคล ตำแหน่งหนึ่งอาจมีความสำคัญของสังคมหนึ่ง แต่ไม่ใช่ในสังคมอื่น เพราะว่าเงื่อนไขที่แต่ละสังคมเผชิญอยู่ต่างกัน

Parsons ได้ศึกษาถึงการแบ่งช่วงชั้น โดยแบ่งเป็นประเภท (categories) ซึ่งมี 3 ลักษณะ โดยประเมินจากค่านิยมของสังคม

1. qualities ได้แก่ คุณลักษณะของบุคคลซึ่งเป็นความแตกต่างของแต่ละบุคคลไป เช่น เชื้อสาย สายโลหิต
2. performance ได้รับการตัดสินโดยพฤติกรรมของบุคคลซึ่งสัมพันธ์กับพฤติกรรมของบุคคลอื่น เช่น การเปรียบเทียบในอาชีพต่าง ๆ
3. possessions ประเมินจากสิ่งของซึ่งบุคคลเป็นเจ้าของ ซึ่งรวมทั้งวัตถุและความสามารถ

categories ทั้งสามเป็นสิ่งที่ใช้ประเมิน แต่ไม่สามารถชี้ให้เห็นว่า จะประเมินได้อย่างไร การประเมินโดย categories เหล่านี้เป็นไปในแบบของค่านิยม มาตรฐานของสังคม ค่านิยมต่าง ๆ ในสังคมเรา เช่น สังคมที่มีศาสนามีความสำคัญ ที่มีผลถึงการกระทำของบุคคล พฤติกรรมของบุคคลจะมีความผูกพันกับศาสนา หรือ ค่านิยมของสังคมอเมริกา เกี่ยวข้องกับการแข่งขันในทางเศรษฐกิจ และระบบการประเมินมีความผูกพันกับค่านิยมนี้ Parsons ได้จำแนกต่อไปถึงรูปแบบของค่านิยม (Value-patterns) เพื่อความสำเร็จบรรลุถึงเป้าหมาย Parsons ได้เสนอแบบของค่านิยมแต่ละ category มีลักษณะพื้นฐานซึ่งเป็นลักษณะของทุกสังคม categories เหล่านี้จะตรงกับความเป็นหรือประโยชน์ 4 ประการที่ว่า ทุกสังคมเผชิญและต้องแก้ปัญหาในทางใดทางหนึ่งถ้าสังคมจะยังคงอยู่ต่อไป

1. การปรับปรุง (adaptation) กล่าวถึงความจำเป็นของระบบสังคม ในการปรับตัวต่อความต้องการที่ยืดหยุ่นได้ควบคุมบังคับโดยความเป็นจริงและความคุ้มกัน สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ตามธรรมชาติ สังคมจะต้องแก้ปัญหาและจัดระเบียบ ถ้าสังคมต้องคงอยู่ต่อไป

2. การบรรลุเป้าหมาย (goal attainment) อ่างถึงความจำเป็นของระบบสังคม ในการควบคุมบุคคลให้กระทำซึ่งเป็นไปโดยความพึงพอใจเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายสุดท้ายของสังคม ไม่ว่าจะเป้าหมายนั้นจะเป็นอย่างไร

3. การรวมกัน (integration) เน้นถึงความจำเป็นของสังคมเพื่อให้คงอยู่อย่างมั่นคง เพื่อว่าบุคคล สถาบันของสังคมและหน่วยอื่น ๆ ของสังคมให้สัมพันธ์ซึ่งกันและกันในวิถีทางซึ่งทำให้รวมเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม

4. แบบแผน (pattern maintenance) ก่อให้เกิดความผูกพันกันแน่นแฟ้น แต่จะสำเร็จได้ โดยการคงอยู่และปรับปรุงแบบของวัฒนธรรมให้ผสมกลมกลืนกันเป็นระบบ

แต่ละรูปแบบของค่านิยม มีแนวโน้มที่จะต้องเลือกแบบของพฤติกรรมและอารมณ์อย่างเหมาะสม เช่น การปรับตัว เป็นการเน้นถึงการใช้พฤติกรรมซึ่งบุคคลได้ผลในการจัดการสิ่งนั้น การตัดสินใจเกี่ยวข้องกับเรื่องทั่ว ๆ ไป นั่นคือ ต้องรู้ถึงลักษณะของสิ่งนั้นเมื่อสัมพันธ์กับสิ่งอื่น ยิ่งไปกว่านั้น ทศนคติซึ่งอยู่เบื้องหลังการกระทำขึ้นกับผลประโยชน์เฉพาะในความสัมพันธ์ เฉพาะระหว่างวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ให้ไว้ ในที่สุดทศนคติขึ้นกับความไม่เอนเอียงในความชอบพอ ไม่ใช่อารมณ์เข้าเกี่ยวข้อง โดยทั่วไปการปรับตัวเน้นถึงทศนคติที่มีเหตุผล นั่นคือ มีความเป็นกลาง

เป้าหมายความพอใจ ควบคุมพฤติกรรมเฉพาะในความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์และเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เป้าหมายที่ตั้งใจไว้จะแตกต่างจากการปรับปรุงที่ว่า ทศนคติของบุคคลจะไม่มีความเป็นกลาง แต่จะเอาความชอบพอเข้าเกี่ยวข้อง ความเหมือนกัน ความสัมพันธ์ต่อวัตถุประสงค์ไม่เป็นแบบทั่วไป จะเกี่ยวข้องกับผลซึ่งเป็นความจริงที่คาดการณ์ได้หรือสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์อื่น

เพราะว่า patterns นี้ เป็นแบบพื้นฐานซึ่งพบได้ในทุกสังคม อย่างไรก็ตาม แต่ละสังคมมักจะเน้นถึงแบบเหล่านี้แตกต่างกัน ขึ้นกับความแตกต่างที่มีอยู่ระหว่างสถาบันต่าง ๆ หรือว่าในขณะที่สังคมมีการพัฒนา และมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น สังคมก็จะเริ่มแตกต่างในระหว่างหลาย ๆ สถาบัน เช่น ในสังคมที่มีความสลับซับซ้อน ยอมรับถึงความแบ่งแยกระหว่างสถาบันเศรษฐกิจและครอบครัว แต่สังคมที่ยังไม่พัฒนาจะไม่ยอมรับเช่นนั้น

จุดสำคัญคือว่า สังคมต่าง ๆ จะแสดงรูปแบบของ Value-patterns ต่างกัน เช่น สังคม อเมริกัน โดยทั่วไปเน้นถึงการปรับตัวมากกว่า Value-pattern อื่น เพื่อจะได้ควบคุมความต้องการที่เป็นจริงและยืดหยุ่น อันหมายถึง วิทยาศาสตร์ได้สัมพันธ์กับกิจกรรมหรือการกระทำอื่น สังคมต้องพัฒนาจะเน้นถึงการรวมกัน และรูปแบบซึ่งคงอยู่ เพื่อว่าความคงอยู่ของประเพณีซึ่งผูกพันอย่างแน่นแฟ้น

ผลของ Value-patterns ถูกกำหนดขึ้นในแต่ละสังคม เป็นไปได้ที่จะคาดการณ์ถึงรูปแบบและลักษณะของ “ระบบช่วงชั้น” ซึ่งกำหนดคุณสมบัติสมบูรณ์โดยการแยกการประเมินความแตกต่างของ performances, qualities และ possessions ซึ่งเหมาะสมกับแต่ละแบบของ Value-patterns เช่นในกรณีของการปรับปรุง performances ถูกประเมินในแบบของความมีประสิทธิภาพทางเทคนิค qualities ถูกประเมินในรูปของประสิทธิภาพของบุคคล possessions ถูกประเมินโดยความสามารถของบุคคลในการรับความสำเร็จของเขา ซึ่งขึ้นกับพื้นฐาน ผลที่คล้ายคลึงกันได้แก่การปรับปรุงแต่ละ category ของ Value-patterns ผลไม่เพียงแต่แบ่งรายละเอียดของเนื้อหา แต่ที่สำคัญคือ กฎการวิเคราะห์ ซึ่งอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่าง “ช่วงชั้น” และลักษณะอื่น ๆ ของระบบสังคม หรืออาจกล่าวว่าการปรับปรุงมีความสำคัญยิ่งใน Value-patterns ระหว่างที่สังคมมีการพัฒนา การเน้นถึงประสิทธิภาพของผลที่ได้ จึงเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งต้องคิดถึงเกียรติยศ สถานภาพของบุคคลผู้ซึ่งมีความสามารถ

หลักพื้นฐานสำคัญของการแบ่ง ได้แก่ ค่านิยมของสังคม ค่านิยมเหล่านี้ ทำให้เกิดแบบและวัตถุประสงค์ของระบบช่วงชั้น ไม่เหมือน Karl Marx ผู้ซึ่งกล่าวว่า บั๊จจัยทางเศรษฐกิจเท่านั้นที่สำคัญ Functionalist ได้ขยายข้อจำกัดชนิดของค่านิยม ซึ่งเป็นตัวกำหนดระบบช่วงชั้น การประเมินมีขึ้น ขึ้นอยู่กับมาตรฐานของหน้าที่-ประโยชน์ เป็นสำคัญ ซึ่งมีความซับซ้อนมากกว่าบั๊จจัยเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว การประเมินเหล่านี้ได้มีอยู่ในการแบ่งช่วงชั้นตามลำดับ เพื่อว่าตำแหน่งทางสังคม ได้แบ่งโดยคำนึงถึงหน้าที่-ประโยชน์ของแต่ละสังคม

การวิเคราะห์ถึงช่วงชั้นเช่นนี้ ได้มีการวิจารณ์ บ้างก็แย้งว่า แนวความคิดแบบ Functional ก่อนข้าง static ซึ่งกล่าวถึงระบบซึ่งคงอยู่ โดยปราศจากการชี้ให้เห็นว่า ระบบอาจเปลี่ยนอย่างไร หรือทำไมถึงเปลี่ยน โดยเป็นจริงแล้ว ทฤษฎีหน้าที่-ประโยชน์ ไม่ได้คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงซึ่งอาจเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาหนึ่ง สังคมอาจจะเปลี่ยนค่านิยม

หนึ่งไปอีกอย่าง แต่ทฤษฎีนี้ไม่ได้อธิบายถึงผลอย่างดีที่สุด Functionalist ได้จำแนกสังคมใหม่ภายหลังการเปลี่ยนแปลงได้เกิดขึ้น เช่น อินเดีย อยู่ในกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงสังคม โดยทั่วไปเปลี่ยนจากระบบประเพณีซึ่งมีวรรณะไปสู่รูปแบบอื่น ทฤษฎีหน้าที่-ประโยชน์ ไม่อธิบายถึงการเปลี่ยนแปลง เพียงแต่แบ่งหรือชี้ถึงอินเดียว่าเปลี่ยนจาก category หนึ่งไปสู่อันอื่น

คำวิจารณ์อื่นกล่าวว่า มันเป็นไปได้ที่จะพิสูจน์ถึงความแน่นอนของการแบ่งแบบหน้าที่-ประโยชน์ Parsons, Davis, Moore ได้สรุปถึง “ช่วงชั้น” ซึ่งฟังก์ชันเหตุผลพอเพียง แต่ไม่สามารถชี้ให้เห็นซึ่งเหตุและผล ซึ่งสามารถสรุปออกมาได้ เช่น Parsons ยอมรับว่า มันเป็นไปได้ที่จะกำหนด Value-patterns ของสังคมได้โดยอิสระ จะต้องกำหนดความสัมพันธ์ของการประเมินของ possessions, qualities และ performances เพื่อค้นพบว่า Value-patterns ใดที่เหมาะสมที่สุด กระบวนการนี้ตรงข้ามกับเหตุผลในการแบ่งของเขา เช่นเดียวกับ Davis และ Moore สรุปว่า พฤติกรรมของสังคมซึ่งมีคุณค่าสูง จะส่งผลถึงค่านิยมของสังคม สิ่งเหล่านี้ไม่แตกต่างจากการจะกล่าวว่า สังคมแบ่งชนชั้นในวิถีทางที่สังคมกระทำ เพราะว่า นั่นเป็นการแบ่งของสังคมนั่นเอง ข้อโต้แย้งที่ว่า แบบของช่วงชั้น แสดงออกในรูปค่านิยมของสังคม ซึ่งยังไม่มี การทดสอบสมมุติฐานของทฤษฎีหน้าที่-ประโยชน์

Davis และ Moore ได้เสนอถึงหลักบางอย่างเข้ามามีส่วนกำหนดช่วงชั้น

1. ตำแหน่งบางอย่างในทุกสังคม เน้นถึงหน้าที่สำคัญกว่าอื่น ๆ และต้องการความชำนาญพิเศษในการทำงานนั้น
2. จำนวนบุคคลเพียงจำนวนน้อยในทุกสังคมที่มีพรสวรรค์ ซึ่งสามารถฝึกความชำนาญให้สอดคล้องกับตำแหน่งได้
3. การมีพรสวรรค์มีความชำนาญเกี่ยวข้องกับระยะเวลาในการฝึก
4. เพื่อที่จะนำพรสวรรค์ของบุคคลไปสู่การทำงานต่าง ๆ จะต้องฝึกฝนเพื่อตำแหน่งในอนาคตและเพื่อก่อให้เกิดค่านิยมในแบบต่าง ๆ
5. ความปรารถนาในสิ่งของซึ่งเป็นไปโดยสิทธิ ความถูกต้อง ในตำแหน่งหน้าที่จะเป็น ผล คือ ความสุขสบาย การเอาพรตนเอง

6. ความแตกต่างของรางวัลเป็นผลถึงความแตกต่างในเกียรติยศ ชื่อเสียง ความยกย่อง

7. ฉะนั้น ความไม่เท่าเทียมกันในสังคมเป็นสิ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้

ทฤษฎีหน้าที่-ประโยชน์ ของ Kingsley David และ Wilbert E. Moore กล่าวว่าทุกสังคมต้องบรรลุถึงความจำเป็นเพื่อความอยู่รอด เช่น การมีครูเพื่อให้การอบรมสั่งสอน การมีพระ นักบวช เพื่อรักษาไว้ซึ่งศีลธรรมจรรยา หรือ การมีทหารเพื่อป้องกันประเทศ ฯลฯ

1. การบรรลุถึงความจำเป็น สังคมต้องมีการให้รางวัลเพื่อที่จะสนับสนุนสมาชิกให้มีกำลังใจในการทำงาน

2. อัตราการให้รางวัลมีความแตกต่างกันแล้วแต่ แต่ละตำแหน่ง เพื่อจูงใจบุคคลผู้มีความสามารถ

3. ทฤษฎีนี้คำนึงถึงสถานภาพของบุคคล

4. ทฤษฎีนี้กล่าวถึงการมีหน้าที่-ประโยชน์ ในสังคม แต่บางครั้งก็ไม่ใช่ประโยชน์ เนื่องจากความแตกต่างของบุคคล เช่น คนผิวดำ คนยากจน แม้จะมีความสามารถก็ตาม ทำให้เกิดการแบ่งแยกกลุ่ม

Davis และ Moore พยายามที่จะอธิบายถึงสิ่งทั่วไป และความจำเป็นของความไม่เท่าเทียมกันในสังคม พร้อมกับความซับซ้อนในการแบ่งงาน การค้นคว้าของเขาก็เพื่อที่จะอธิบายถึงการแบ่งงานหรือความไม่เท่าเทียมกันตลอดกาลของครอบครัวและของบรรพบุรุษ ทฤษฎีนี้ได้ตัดความคิดเพื่อฝันในแบบที่เรียกว่า “สังคมไม่มีชนชั้น”

Davis ได้อธิบายโดยยึดถึงความแตกต่างระหว่างชั้นแห่งความไม่เท่ากัน ของบทบาทและวิถีทางที่บุคคลแต่ละบุคคล ได้รับการเลือกสรรให้อยู่ในบทบาทนั้น แบบทั้งสามซึ่งสัมพันธ์กันในองค์การทางสังคมมีความแตกต่างกันดังนี้

1. ความแตกต่างในบทบาท (Role differentiation) หรือการแบ่งงาน โดยไม่คำนึงถึงว่าบทบาทจะถูกกำหนดอย่างไร และความไม่เท่าเทียมกันในรางวัล นั่นคือ ความแตกต่างของสังคม

2. มีความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรางวัลระหว่างบทบาทต่าง ๆ ในการแบ่งงานทฤษฎีของ Davis และ Moore พยายามอธิบายสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในความไม่เท่าเทียมกันในรางวัล โดยมีความแตกต่างในบทบาทมีมากขึ้น

3. มีแนวโน้มที่ว่า ความผูกพันจงรักภักดีต่อวงศ์ญาติ การมีบทบาทและโอกาสในการทำงานเป็นเสมือนใบเบิกทางจากบรรพบุรุษสู่ตนเองและลูกหลาน ซึ่งเกิดการผูกขาดในชั้นและบทบาทต่าง ๆ นั้น

สรุป ทฤษฎีนี้มีสมมติฐานว่า ช่วงชั้นขึ้นอยู่กับการได้รางวัลในหน้าที่การงาน ในรูปของสิทธิเนื่องจากความจำเป็นในหน้าที่-ประโยชน์นั้น ๆ ทฤษฎีของ Davis-Moore เน้นถึงว่า ถ้ายังมีความจำเป็น ความสำคัญมาก ความรู้ ความชำนาญสูง และความต้องการของตำแหน่งซึ่งมีความสลับซับซ้อนในงานมาก เพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีรางวัลซึ่งแตกต่างกันตามตำแหน่งหน้าที่